
V DVD edícii filmov zo 60. rokov zajtra vyjde film *Slávnosť v botanickej záhrade*

Predposledným titulom DVD edície Slovenský film 60. rokov, vďaka ktorej sa k divákovi dostáva desať významných filmov slovenskej kinematografie, je farebná feéria o potrebe zázraku v ľudskom živote *Slávnosť v botanickej záhrade*. Jej režisérom je Elo Havetta, ktorý napriek tomu, že počas svojho krátkeho života stihol nakrútiť len dva celovečerné filmy, bol osobitým zjavom slovenskej kinematografie. Jeho hraný debut *Slávnosť v botanickej záhrade* bude na DVD v predaji od 21. novembra 2008 v novinových stánkoch za 99 Sk / 3,29 €.

Hoci Havettovo filmové dielo nie je rozsiahle (zomrel ako 37 ročný), pre vývoj slovenskej kinematografie malo výnimočnú umeleckú a historickú hodnotu. Svoj režijný hraný debut *Slávnosť v botanickej záhrade* nakrútil v scenáristickej spolupráci so spolužiakom z FAMU, scenáristom a dramaturgom Luborom Dohnalom, ktorý sa ako scenárista podieľal aj na hranom debute Juraja Jakubiska *Kristove roky* (1967). Na rozdiel od Jakubiska, ktorý sa vo svojich vtedajších filmoch inšpiroval predovšetkým rodným východným Slovenskom, Havetta sa nadchol pre západné Slovensko. Vo svojom debute originálne spojil inšpiráciu naivným maliarstvom, nemým filmom a výtvarným impresionizmom. Tak vznikla jeho *Slávnosť v botanickej záhrade*, ktorá vypovedá nielen o potrebe zázrakov v ľudskom živote, ale aj o očarení prírodou a radosťou zo života a pohybu. Film divákovi v mozaikovitom rozprávaní približuje krčmárku Máriu, večnú nevestu, ktorá vytrvalo a márne vodí k oltáru otca svojich ôsmich dcér, a Pierra, ktorý svojím príchodom narúša pokoj vinárskej dediny Babindol a učí jej obyvateľov vychutnávať si život.

Film *Slávnosť v botanickej záhrade* podľa slov jeho scenáristu Lubora Dohnala vznikol dlho a tento čas jej prospel. Na obdobie jej zrodu si Dohnal spomína takto: „V námete a pôvodných textoch sa prepletali Elove spomienky na rodné Vozokany, jeho láskavý a zároveň trpký vzťah k dedinskej mentalite a k historikám, ktoré ju dokladajú, a naša inšpirácia predovšetkým francúzskym filmovým impresionizmom a romantizmom, na ktorý nadväzovali aj neorealisti. A tiež náš lyrický anarchizmus, potreba spútať osobné nuansované inklinácie nejakou naratívnu formulou, ktorá pôsobí naivne a priamočiara, ale pritom tie vzdorovité nuansy nezruší. Vyžadovalo to určitú rafinovanosť a autorské skúsenosti. Čiže aj čas. Myslím si, že filmu nakoniec prospelo, že časové obdobie od nápadu po realizáciu bolo dlhé.“

Karnevalovému charakteru filmu a jeho mozaikovitému rozprávaniu zodpovedal v *Slávnosti v botanickej záhrade* aj výber protagonistov, ktorí verne dokázali tlmočiť Havettovo myšlienky. Okrem hercov – Jiřího Sýkoru, Hany Slivkovej, Dušana Blaškoviča – mnoho postáv stvárnil neherci, napríklad dôchodcovia Štefan Štibrányi, Ján Náter, záhradník kroměřížskej botanickej záhrady Robert Šelep, lesný robotník Melichar Švarc, umelecký maskér Slavoj Urban, rekvizitári Michal Mička a Jozef Belan. Postavu muzikanta si zahrál spisovateľ Vincent Šikula. V rozhovore pre vtedajší časopis Film a divadlo Elo Havetta pri príležitosti vzniku filmu v tejto súvislosti povedal: „Zvládnuť početný komparz, zložité kostýmovanie, robiť leto v zime, ignorovať blato po kolená, zakladať a hasiť požiare, pobehovať pod „daždovým zariadením“, dažďom, ktorý mrzne vo vzduchu a dať tomu všetkému ľahkosť, bolo niekedy skutočne nad ľudské sily.“

Aj keď kritika i diváci ocenili film pozitívne, Elo Havetta si musel na realizáciu svojho druhého hraného filmu *L'alie poľné* (1972), ktorý vznikol podľa literárnej predlohy spisovateľa Vincenta Šikulu *Nebýva na každom vršku hostinec*, niekoľko rokov počkať. Politická situácia sa po roku 1969 zásadne zmenila. Nastúpila normalizácia a s ňou i nové vedenie Slovenského filmu. Havettovi sa tak nepodarilo presadiť nakrúcanie prózy Ivana Olbrachta *O smutných očiach Hany Karadžičovej*, adaptáciu prózy Milana Ferka *Keby som mal pušku*, ktorú neskôr nakrútil Štefan Uher, ani pôvodný scenár Dušana Lechana *Terárium*. Aj napriek umeleckým hodnotám filmu osobitná komisia Ministerstva kultúry SSR rozhodla začiatkom 70. rokov zaradiť *Slávnosť v botanickej záhrade* medzi zakázané filmy. Ortieľ nad filmom znel: „*Dielo nie je politicky škodlivé, ale pôsobí dojmom zbytočnosti.*“

informácie sú spracované z časopisu, ktorý je súčasťou vydania DVD

SLÁVNOSŤ V BOTANICKEJ ZÁHRADE (1969)

Réžia: Elo Havetta • Scenár: Elo Havetta, Lubor Dohnal • Kamera: Jozef Šimončíč • Hudba: Zdeněk Liška • Strih: Alfréd Benčíč • Zvuk: Václav Škvor • Architekt: Juraj Červík st. • Návrhy kostýmov: Jozef Ciller • Vedúci výroby: Alexej Artim • Hrajú: Slavoj Urban, Nina Divíšková, Jiří Sýkora, Dušan Blaškovič, Hana Slivková, Štefan Štibrányi, Marta Rašlová, Zuzana Cigánová, Viola Kováčová, Erika Meszárošová, Eva Turanovičová, Ilja a Dušan Jurkovičovci a ďalší • Minutáž: 83 min. • Distribučná premiéra: 12. 12. 1969

DVD edícia Slovenský film 60. rokov reflektuje obdobie, ktoré patrí v našich dejinách k najvýznamnejším, a tvoria ju základné diela slovenskej kinematografie: *Jánošík I a II* Paľa Bielika, *Pieseň o sivom holubovi* Stanislava Barabáša, *Slnko v sieti* Štefana Uhra, *Boxer a smrť* Petra Solana, *Organ* Štefana Uhra, *Drak sa vracia* Eduarda Grečnera, *Deň náš každodenný* Otakara Krivánka, *Kristove roky* Juraja Jakubiska, *Slávnosť v botanickej záhrade* Ela Havettu a 322 Dušana Hanáka. Okrem filmu všetky DVD nosiče obsahujú aj bonusy, medzi nimi informácie o filme, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotogalériu. Titulky a menu majú slovenské a anglické. Súčasťou kolekcie je časopis, ktorý je súčasťou DVD. Ten prostredníctvom rozhovorov a profilov tvorcov, štúdií k príslušnému filmu či výňatkov z dobovej tlače, vrátane pôvodného plagátu filmu, ilustruje dobu vzniku jednotlivých titulov. Edíciu Slovenský film 60. rokov sprevádzajú aj novinky. Ku každému filmu na DVD je ako predfilm pripojený jeden dobový Týždeň vo filme, unikátom je komentár pre nevidiacich, o ktoré sú doplnené filmy *Jánošík I a II* a *Organ*. Desiatim filmom aktuálnej edície Slovenský film 60. rokov predchádzalo DVD August 1968 – Očami slovenských dokumentaristov, ktoré vyšlo 18. augusta 2008 pri príležitosti pripomenutia si výročia neslávných spoločensko-politických udalostí v dejinách Československa v roku 1968 s tromi dokumentárnymi snímkami, a to *Čas, ktorý žijeme* (r. Vlado Kubenko, Ladislav Kudelka, Jaroslav Pogran, Otakar Krivánek, Ivan Húšťava), mimoriadne vydanie *Týždňa* vo filme s názvom *Čierne dni* (r. Ladislav Kudelka, Milan Černák, Štefan Kamenický, Ctibor Kováč) a *Tryzna* (r. Vlado Kubenko, Peter Mihálik, Dušan Trančík).

DVD nosiče edície Slovenský film 60. rokov, ktorú pripravil Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR, vychádzajú od piatka 26. septembra do 28. novembra 2008 v týždenných intervaloch a zakúpiť si ich je možné v novinových stánkoch za 99 Sk / 3,29 € a na www.petitshop.sme.sk alebo priamo vo vydavateľstve Petit Press za 89 Sk / 2,95 €. Na www.petitshop.sme.sk si môžete objednať i celú kolekciu za 958,- Sk / 31,80 €.

Viac informácií o DVD edícii Slovenský film 60. rokov a jej jednotlivých tituloch nájdete na www.sfu.sk.

Termíny vydania filmov DVD edície Slovenský film 60. rokov:

Jánošík I, II, r. Paľo Bielik (26. september 2008)
Pieseň o sivom holubovi, r. Stanislav Barabáš (3. október 2008)
Slnko v sieti, r. Štefan Uher (10. október 2008)
Boxer a smrť, r. Peter Solan (17. október 2008)
Organ, r. Štefan Uher (24. október 2008)
Drak sa vracia, r. Eduard Grečner (31. október 2008)
Deň náš každodenný, r. Otakar Krivánek (7. november 2008)
Kristove roky, r. Juraj Jakubisko (14. november 2008)
Slávnosť v botanickej záhrade, r. Elo Havetta (21. november 2008)
322, r. Dušan Hanák (28. november 2008)